

NGTT

Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács

NEMZETI GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI TANÁCS

ÖSSZEFOGLALÓ

az NGTT 2022. december 09-i plenáris üléséről

Időpont: 2022. december 09. péntek 10.00 óra

Helyszín: Miniszterelnökség, 1055 Budapest, Kossuth tér 2-4.
földszinti nagy konferenciaterem

Ülést levezető soros elnök: Prof. Dr. Báger Gusztáv - Tudomány Képviselői Oldal

Prof. Dr. Báger Gusztáv köszöntötte az ülésen megjelent tagokat. Felkérte a Miniszterelnökség részéről dr. Kecskés Péter fősztályvezető urat, mint házigazdát, mondja el köszöntőjét.

Dr. Kecskés Péter Szalay-Bobrovniczky Vince civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár úr nevében köszöntötte a megjelenteket, majd elmondta rövid köszöntőjét.

Ismertette az NGTT életre hívásának célját. Elmondta, hogy az előző évekhez képest rendhagyó módon ebben az évben öt alkalommal ült össze a Tanács, vagyis a rendkívüli időkre soha nem látott aktivitással reagált a plénum. Ez évi tevékenysége során a Tanács kiemelt jelentőséget szentelt az orosz-ukrán konfliktus következtében kialakult energiaválsággal kapcsolatos kérdéseknek, valamint a civil szervezetek humanitárius tevékenységének, hiszen fentiek okán igencsak nehéz, bizonytalanságokkal teli év van mögöttünk.

A humanitárius tevékenység kapcsán a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2022. április 28-án, a 2022. év első plenáris ülésén megfogalmazott álláspontja szerint a Tanács mind a hat oldala egyaránt nagyra értékelték a civil- és egyházi szervezetek humanitárius munkáját, mely során az Ukrajnából a háború következtében menekülők számára széleskörű segítséget nyújtanak.

Az NGTT összes oldala egyhangúan kiállt a fenti szervezetek Magyarország Kormányával történő közös együttműködése mellett, ami a Magyarországon megvalósuló társadalmi elkötelezettség és szolidaritás kiváló példája.

A Tanácsban képviselettel rendelkező szervezetek, intézmények és egyházak képviselői elismerték azt a támogató, segítő tevékenységet, amely hozzájárul a béke és biztonság megteremtéséhez és megőrzéséhez.

Elmondta, hogy jelen tanácsülésen, az év végén kötelezően tárgyalandó napirendi pontok mellett ismét napirendre kerül az energiaválság kérdésköre, egy NGTT állásfoglalás elfogadása

keretében. A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács a jelenlegi nemzetközi – elsősorban Európát sújtó – gazdasági-költségvetési válság megoldása érdekében szükségesnek tartja az Európai Unió szankciós politikájának újragondolását, amely elengedhetetlen az energiaválság kiváltó okainak felszámolása és az infláció mérséklése érdekében. Ezzel kapcsolatban fogalmazta meg az oldalak közös álláspontját a Tanács.

Fontosnak tartotta, hogy ebben az évben kezdte meg működését a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács Társadalmasítást Segítő Munkacsoportja is, mely 2022. 11. 08. napján tartotta alakuló ülését.

Az ülés célja a Munkacsoport Elnökének megválasztásán kívül a Munkacsoport jövőbeli céljainak meghatározása volt.

Ennek kapcsán egyetértés alakult ki, hogy a Tanács munkáját a társadalom egészéhez kell mind közelebb vinni, hiszen ez biztosítja a munka lehető legnagyobb hatékonyságát.

Ismertette, hogy a mai ülésen szó lesz a korai iskolaelhagyásról és a minimálbér, bérminimum kérdéséről is. Véleménye szerint ezek csak látszólag egymástól távoli témák, hiszen mindkettő szorosan kapcsolódik ahhoz a fő kormányzati célkitűzéshez, amely a munka alapú társadalom megteremtését tűzte ki célul. A megfelelő tudással, képzettséggel bíró munkavállalók ugyanúgy részét képezik a munka alapú gazdaságnak, mint a minimálbér, bérminimum intézménye, amely még a szerényebb megélhetést biztosító munkakörök esetében is kötelezően biztosítják az anyagi megbecsültség alapvető minimumát.

A Munka törvénykönyvében foglaltak alapján felhatalmazást kapott a Kormány, hogy a kötelező legkisebb munkabér és garantált bérminimum összegét és hatályát – a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban folytatott konzultációt követően – rendeletben állapítsa meg.

A jogalkotó tehát különösen fontosnak tartja azt, hogy ez, a munkavállalók és munkaadók szempontjából is különös jelentőséggel bíró döntés megállapítását megelőzően kerüljön sor az NGTT kereteiben egy egyeztetésre és a minimálbér valamint a bérminimum megtárgyalására. Ennek oka lehet, hogy az NGTT keretei között a társadalom széles csoportjai más-más aspektusból vannak képviselve, amely az eltérő nézőpontok okán egy rendkívül sokoldalú megközelítésre adnak módot.

Biztos benne, hogy az ülés után visszatekintve az elmúlt évre elmondhatjuk, hogy igen tartalmas és eredményes évet zárunk.

Fentiekhez eredményes tanácskozást és jó munkát kívánt.

Prof. Dr. Báger Gusztáv megköszönte osztályvezető úr gondolatait, majd az ülést megnyitotta. Megállapította, hogy minden oldal képviselője jelen van, így a Tanács határozatképes. Felkérte az oldalakat, hogy jelöljék meg szóvivőiket.

Az oldalak szóvivői:

Egyházi oldal: Dr. Beran Ferenc

Művészeti oldal: Dr. Richly Gábor

Gazdaság képviselői oldal: Dr. Zs Szőke Zoltán

Civil oldal: Gyenes Ádám

Munkavállalói oldal: Zlati Róbert

Tudomány képviselői oldal: Dr. Borhy László, Prof. Báger Gusztáv,

Prof. Dr. Báger Gusztáv ismertette az ülés tervezett napirendi pontjait.

Ennek megfelelően a tárgyalásra javasolt napirendi pontok az alábbiak:

1. „Konzultáció a 2023. évi minimálbérrel és garantált bérminimumról”
Előadó: Dr. Balogh Szilvia, foglalkoztatásért és felnőttképzésért felelős helyettes államtitkár- Gazdaságfejlesztési Minisztérium
2. „A korai iskolaelhagyás csökkentésének lehetőségei”
Előadó: Urbán Ferenc Ábel köznevelési elnökhelyettes - Oktatási Hivatal
3. Az NGTT 2023. évi munkatervének elfogadása
4. NGTT energiaválsággal kapcsolatban állásfoglalásának elfogadása
5. Egyebek

Prof. Dr. Báger Gusztáv felkérte a jelenlévő Oldalelnököket, hogy kézfelemeléssel jelezzék, egyetértenek-e az ismertetett napirendi pontokkal.

A levezető elnök megállapította, hogy a Tanács a javasolt napirendi pontokat elfogadta.

Ezt a napirendi pontok tárgyalása követte.

Napirend előtti hozzászólás: nem volt

1./ napirendi pont:

„Konzultáció a 2023. évi minimálbérrel és garantált bérminimumról”

Előadó: Dr. Balogh Szilvia, foglalkoztatásért és felnőttképzésért felelős helyettes államtitkár-
Gazdaságfejlesztési Minisztérium

Elnök úr felkérte Dr. Balogh Szilvia helyettes államtitkár asszonyt, hogy szíveskedjen megtartani előadását.

Dr. Balogh Szilvia helyettes államtitkár asszony köszöntötte a megjelenteket, majd tolmácsolta Combos Sándor foglalkoztatás-politikáért felelős államtitkár úr üdvözlését.

Előadását az alábbiak szerint építette fel:

- A minimálbér tárgyalások jogi hátterének ismertetése

- A legutóbbi VKF megállapodások ismertetése
- A minimálbér és garantált bérminimum emelése az utóbbi években és ennek hatásai
- Folyamatban lévő VKF tárgyalások

A jogi háttér tekintetében elmondta, hogy az elmúlt években kialakult és a továbbiakban is szokásos gyakorlat szerint a minimálbér és garantált bérminimum összegét a 2016-os évtől eltekintve minden esetben egy évre határozta meg a kormányrendelet. A 2016-os évben rendhagyó módon ez két évre került meghatározásra.

A 2016. évi több éves bérmegállapodás, mely a gazdasági élet főbb szereplőivel való konzultációt követően alakult ki jelentős eredményeket hozott. A szociális hozzájárulási adó mintegy 14%-al csökkent, a szakképzési hozzájárulás megszűnt, a társasági adó 9%-ra csökkent.

A következőkben bemutatta 2010-2022. között a minimálbér és garantált bérminimum összegének változását. Elmondta, hogy a 2022. évi megállapodás a minimálbért 200.000 Ft-ban, (19,5%-os emelés) a garantált bérminimumot pedig 260.000 Ft-ban (18,7%-os emelés) állapította meg, ezzel 2010 óta a minimálbér és a garantált bérminimum 172%-al, valamint 190,5%-kal növekedett. A versenyszférában is megállapítható a bérek dinamikus növekedése. A közszféra bérei is jelentősen emelkedtek ezen időszak alatt, melyet a különböző ágazatokban zajló béremelési programok, az előmeneteli rendszerek ütemezett béremelése okoztak a minimálbér és garantált bérminimum összegének emelkedése mellett. 2022. 01. hónaptól szeptember hónapig tartó időszakban az emelkedés fő oka a Honvédelmi és Rendvédelmi Hivatalos Állomány 6 havi szolgálati juttatása volt.

Ezt követően ismertette a minimálbér és garantált bérminimum vonatkozásában érintettek számának alakulását. A minimálbér vonatkozásában ez csökkenő tendenciát mutat, míg a garantált bérminimum esetén ingadozik. Ezt a VKF tárgyalások menetének ismertetése követte. Az egyeztetések 2022. 07. 19.-én kezdődtek meg. Mind a munkavállalói, mind a munkáltató érdekképviseltek, mind pedig a Kormány, a bizonytalan gazdasági okok miatt célszerűnek tartja az 1 éves megállapodást. A felek megtették javaslataikat, melyre a kormány reagált. A következő ülésen adatbekérések történtek a döntés előmozdítása érdekében. Mind a Munkavállalói, mind a Munkáltatói oldali érdekképviseltek egyetértettek abban, hogy maradjon a két kategória, újabb kialakítását nem tartják indokoltnak. Cél továbbá a két kategória közötti arány fenntartása. A munkavállalói érdekképviseltek fontosnak tartják a bérek reálértékének megtartását, növelését. A kormány azon az állásponton van, hogy a bérek emelésének mértéke a szociális partnerek tárgyalásaként alakuljon ki, kizárólag a gazdasági folyamatok alapján. (infláció, gazdasági növekedés, munka termelékenysége, stb.) A kormány álláspontja szerint a jelenlegi gazdasági helyzetben nincs lehetőség járulékcsoökkentési támogatásra.

Prof. Dr. Báger Gusztáv megköszönte a tartalmas és jól áttekinthető előadást, és felkérte az oldalakat, hogy tegyék meg hozzászólásaikat.

Oldalak hozzászólásai:

Egyházi oldal: Az oldal szószólója megköszönte az átfogó és részletes előadást, mely a táblázatok és a diagramok segítségével képszerűvé, áttekinthetővé tette azt.

Művészeti oldal: Az oldal szószólója megköszönte a részletes beszámolót. Külön köszönetet mondott azért, hogy az előadás prezentációja előzetesen megküldésre került, hiszen a Tanács így tudja megfelelően ellátni feladatát.

Gazdaság képviselői oldal: Az oldal szószólója, mint a VKF tárgyalások egyik résztvevője a munkáltatói oldal részéről elmondta, hogy a jelenlegi bértárgyalások leglényegesebb mutatója, amely mentén az egyeztetések folynak, a kialakult inflációs helyzet megítélése. Ez különböző intézmények adatai alapján rajzolódik ki. Főként az MNB vonatkozó adatait használják, azonban a PM adatai is hasonlóak, valamint a különböző gazdaságkutatással foglalkozó intézetek adatait is figyelembe veszik. Másik fontos tényező a várható gazdasági növekedés mértéke. Bár a PM várhatóan magasabb összegű GDP növekedést prezentál, az munkáltatók 0-0,5%-os növekedést vesznek csak alapul. Ezen túlmenően figyelemmel kell lenni a termelékenység alakulására is, hiszen az mutatja meg, hogy milyen gazdasági többlet képezheti a magasabb összegű munkabérek kifizetését. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy az érintettek a magyar társadalom azon csoportjai, akik a legkevesebbet keresik. Fontosnak tartotta megemlíteni, hogy a minimálbér nem kifejezetten az ebből élő munkavállalókat érinti, hiszen ez alapja a legtöbb szociális juttatás számításának is. Megerősítette azt is, hogy a kormányzatnak ebben az évben nem áll módjában a munkabéreket terhelő közterheket csökkenteni. Ezért a megállapodás a két oldal megegyezéseként jön létre. A tárgyalások jelenlegi állása alapján úgy ítéli meg, hogy közel állnak az oldalak a megegyezéshez.

Civil oldal: Az oldal szószólója megköszönte a jól felépített előadást. A civil szektor vonatkozásában a következőket emelte ki: A civil szektor a bevételének 15%-át fordítja bérekre, valamint 9% a személyi jellegű ráfordítás. Nagyon nehéznek ítéli napjainkban a civil szektor helyzetét, hiszen a bevételtermelő képesség jóval kisebb, mint a versenyszférának. A béremelés még tovább növelné a terheket, figyelembe véve azt is, hogy az energia költségek tekintetében ugyanolyan fogyasztónak minősülnek, mint a versenyszféra elemei, semmilyen kedvezmény nem illeti meg őket. Ezen túlmenően a 2023. évi tervezett költségvetésben a civil szervezetekre vonatkozó költségvetési forrás is 13 milliárd forinttal csökkent. Fontosnak tartaná a szektort valamilyen támogatását, amely ezeket az egyenlőtlenségeket kompenzálná, hiszen a civil szféra hidat képez a közsféra és a versenyszféra között, ezért jelentősége kiemelkedő.

Munkavállalói oldal: Az oldal szószólója elmondta, hogy megosztanák a felszólalást oldalon belül. Személy szerint nagyon korrektnek tartotta az előadásban elhangzottakat. Elmondta, hogy folynak a tárgyalások, a megállapodás mértéke a vitatott, részletekről e tekintetben nem kíván nyilatkozni. A munkavállalói oldal fő szempontja mindenképpen az, hogy ez a mérték minél nagyobb legyen.

Doszpolyné Dr. Mészáros Melinda a VKF tárgyalások egyik képviselőjeként megköszönte a prezentációt, és kiemelte annak fontosságát, hogy az kellő áttekintést nyújtott az elmúlt évek gyakorlatáról a minimálbér és garantált bérminimum emelésének vonatkozásában. Annak ellenére nagyon fontosnak tartja a munkabérek emelését, hogy az utóbbi időszakban a személyi jellegű ráfordítások költségei háttérbe szorultak az energia költségek mellett. Nagyon fontos a munkavállalók terheinek csökkentése, hiszen személyesen is jelentősen érintettek az inflációs terhekben. Kiemelt figyelmet érdemel a reálbérek értékének megőrzése, hiszen közel 1,5 M fő érintett mellett további 2 M fő közvetetten, egyéb ellátások vonatkozásában érintett e tekintetben. Ezen túlmenően tekintettel kell lenni a bértorlódásokra, további bérfejlesztési igényekre is. Annak ellenére, hogy lesznek megszűnő vállalkozások, törekedni kell arra, hogy ne veszítsünk el munkahelyeket.

Holecz Gábor megköszönte a prezentációt. Elmondta, hogy a minimálbér és garantált bérminimum vonatkozásában a tárgyalások több fórumon is történtek, mint pl. az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanácsnál, és a jelen ülésen elhangzott javaslatokat is igyekeznek becsatornázni. Véleménye szerint az eddigiek tükrében elmondható, hogy egy kellőképpen megalapozott döntés várható.

Dr. Cser Ágnes megköszönte a prezentációt. Kiegészítésül hozzátette, hogy a 2022. 01. 01.-től történt rendkívüli bérugrás oka nem csak a prezentációban elhangzott ok volt, hanem a rendkívüli orvosi bérfeljesztés is hozzájárult. Ennek kiemelt szerepe volt a szakdolgozók megtartásában. Megismételt egy korábbi javaslatot, melyet a kormány eddig elutasított, miszerint szükséges lenne egy Munkavállalói Támogatói Operatív Törzs létrehozása. Cél, hogy a társadalomban egy olyan társadalmi igazságosság jöjjön létre, amely garantálja bármely társadalmi csoporthoz tartozók megélhetését. Szükségesnek tartja egy újabb kategória, a garantált diplomásbér bevezetését. Véleménye szerint amennyiben nem emeljük be ezt az újabb bérkategóriát, úgy nem ismerjük el kellőképpen a diplomás emberek tudását, valamint a felsőoktatásban tevékenykedők munkáját. Fontosnak tartja azt is, hogy a minimálbérek kialakításában ne csak a versenyszféra szereplői vegyenek részt, hanem a közszféra is jelenjen meg. A munkavállalók támogatása szempontjából nemcsak a reálbérek értékének megtartása a cél, hanem a megélhetésük is. Javasolja, hogy hozzuk össze a családpolitikát és a bérpolitikát egy Munkavállalói Támogatói Operatív Törzsbe.

Tudomány képviselői oldal: Az oldal szóvivője ismertette a környező országokban tervezett minimálbér emelések mértékeit. Fontosnak tartotta a minimálbér és garantált bérminimum összegének meghatározásakor az infláció figyelembevételét, azonban ez, valamint a munkáltatók által nyújtott egyszeri juttatások összege is inflációt növelő tényező. A humánus szempontok előtérbe helyezése mellett figyelembe kell lenni arra is, hogy mindezekkel keresletet növelünk és eltoljuk a gazdaság helyreállításának idejét, lassítjuk az infláció elleni küzdelmet. A döntésnél mindenképpen mérlegelni kell azt, hogy a hosszú távú eredmények elsőbbséget élvezzenek. Megoldásként javaslatot tett arra, hogy célszerű lenne különválasztani a minimálbér és a garantált bérminimum összegének növelését. Mivel a garantált bérminimum nagyobb réteget érint, és ők generálják a keresletet egy nagyobb bér esetén, így célszerű lenne ezt a bért kisebb mértékben növelni.

Borhy László Egyetértését fejezte ki a diplomás minimálbér javaslattal kapcsolatosan, valamint azzal, hogy a bérek reálértéke ne csökkenjen. Kiemelte azonban azt, hogy amennyiben a minimálbér és garantált bérminimum megemelésre kerül, úgy szükséges hozzájárulni az oktatói bértáblához is, hiszen az elmúlt időszak 2x15%-os emelése a felsőoktatási intézményekben nem érintette azt.

Dr. Marczinkó Zoltán helyettes államtitkár úr elmondta, hogy a PM legfrissebb makrogazdasági adatait természetesen a tanács tagjai is megkaphatják. Ezen túlmenően tájékoztatta a Tanácsot, hogy az MNB előrejelzési adatok alapján 14-18%-os inflációval számolnak az elkövetkező időszakban. Őva int mindenkit attól, hogy egy nagyobb minimálbér és garantált bérminimum emelési igénnyel ezt az inflációt tovább fűtse. Az elkövetkező év 1,5%-os gazdaságnövekedési előrejelzést arra alapítja, hogy Magyarországon továbbra is a legmagasabb Európában a beruházási ráta. Felhívta a figyelmet arra is, hogy annak ellenére, hogy a jelenleg folyó bértárgyalásokat a Kormány nem tudja most támogatni a szociális hozzájárulási adó csökkentésével, több kedvező intézkedéssel támogatta a közelmúltban a munkahelyek megtar-

tását. Ilyen pl. a KKV energia kompenzáció, a nagyvállalatoknak szóló energia megtakarítást szolgáló intézkedések, és a turisztikai hozzájárulási adó elengedése.

Dr. Richly Gábor támogatja a harmadik bérkategória, a diplomás minimálbér kategóriájának létrehozását, melyet kiemelten fontosnak tart a magyar társadalom és Magyarország jövője szempontjából.

Kormányzati előterjesztő viszontválasza (7 perc)

Dr. Balogh Szilvia államtitkár asszony az elhangzottakra válaszolva elmondta, hogy a diplomás minimálbér kategória iránti igény már több éve felvetődik, azonban felhívta a figyelmet arra, hogy a minimálbér, mint olyan nincs jelen az EU 7 tagállamában, a garantált bérminimum intézménye pedig kifejezetten magyar sajátosság, így erre egy harmadik bértípust nem célszerű ráemelni. Ettől függetlenül érti a problémát és továbbítani fogja. A civil oldal, valamint helyettes államtitkár úr felvetésére reflektálva elmondta, hogy a Magyar Kormányának kiemelten fontos célja a munkahelyek megőrzése. Amennyiben a munkaerőpiacon drasztikus változás következne be, a munkahelyek megőrzése érdekében a kormánynak megvannak a megfelelő eszközei, amivel azonnal reagálni tud. A VKF-ről, mint a bértárgyalások színhelyéről elmondta, hogy ez egy paritásos bizottság, ahol eddig minden évben sikerül a felek megelégedésével megállapodást hozni.

Prof. Dr. Báger Gusztáv megköszönte az elhangzottakat.

2./ napirendi pont:

„A korai iskolaelhagyás csökkentésének lehetőségei”

Előadó: Urbán Ferenc Ábel köznevelési elnökhelyettes - Oktatási Hivatal

Elnök úr felkérte Urbán Ferenc Ábel köznevelési elnökhelyettes urat, hogy szíveskedjen megtartani előadását.

Urbán Ferenc Ábel előzetesen elnézést kért azért, hogy Brassói Sándor elnök úr egyéb fontos elfoglaltsága okán nem tud jelen lenni az ülésen. Nagyon fontos számukra, hogy ebben a kérdésben a Tanács részére egy pontos helyzetképet adjanak. Elmondta, hogy ők alapvetően a közoktatás és felsőoktatás területén látnak el feladatokat, a szakképzési feladatok másik minisztériumhoz tartoznak. Felhívta a figyelmet arra, hogy ez a témakör európai kitekintettséget igényel. Európai szinten cél a korai iskolaelhagyás esélyének 10%-os arány alá való csökkentése. Itt jellemzően a 18-24 éves korosztályról beszélünk, akik erre az életkorra nem szereztek középfokú végzettséget, így az esélyeik a gazdasági életbe való beilleszkedéshez jelentősen csökkentek. EU szinten a 27 tagállam vonatkozásában ez 13,4%-ról 9,7%-ra tudott csökkenni. Magyarország egy szinten tartásról tud beszámolni. A lemorzsolódás mintegy 11,4-12% körül van. Nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy tényleges lemorzsolódást ki lehessen mutatni.

Jelentős szereppel bír egy új fogalom, a lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló fogalma, mely egy jogalkotási folyamat eredményeképpen 2016-ban került be a köznevelés rendszerébe. Az általános iskolások 5.-12. évfolyamát érinti, ez a 11-18. éves korosztály. Két objektív indikátor alapján mérik a veszélyeztetettséget, az egyik az 1,1 mértékű átlageredmény romlás, a másik pedig amikor az általános iskolában az átlageredmény közepes, középiskolában pedig 2,5 alatt marad. Ezen kívül még sok komplex figyelmeztető jel van. Kiemelte a jelzőrendszer felállításának fontosságát, azonban megjegyezte, hogy itt a

köznevelési ágazat adatit tudja ismertetni. A legveszélyeztetettebbek az alacsonyabb fejlettségű járások, Észak-Magyarország, Dél-Dunántúl (Somogy, Tolna megye). A tankerületekre fókuszálva kicsit magasabb számokkal találkozunk. Elmondta, hogy a tankötelezettség, óvodakötelezettség, valamint a magántanulói státusz kérdésköre az Oktatási Hivatalhoz került, növelve ezzel az eszköztárát. Ezek azonban inkább hosszú távon hoznak jelentősebb eredményt. A számadatok torzítása abból adódik, hogy a szakképzés adatait nem tartalmazzák. A probléma megoldása kapcsán nem csak azt várják az intézményektől, hogy tárják fel a jeleket, hanem azt is, hogy rögzítsék azokat a tevékenységeket is, melyeket ez ellen tesznek. A beavatkozások során ún. módszertani kosarakból tudnak választani.

Kiemelten fontosnak tartotta, hogy 2015.-től a szakmai szolgáltatási rész az Oktatási Hivatalhoz került. Az OH szervrendszerében felállítottak egy országos rendszer az iskolai lemorzsolódással kapcsolatosan, oktatási központokat hoztak létre olyan kollégákkal, akik jelentős tapasztalatokkal bírnak a területen. 2018-2021 között komoly projekteket valósítottak meg e területen, gyermekvédelmi és szociális területekkel tudtak együttműködni. A projekt eredményeképpen a jogalkotásba is be tudtak csatornázódni. A feladat a szülők, a nevelők és a szakemberek együttes tevékenységét igényli. Mivel a roma származású gyerekek százalékosan többszörösen érintettek, így fontos a szülők motiválása is.

Elmondta, hogy a Tankerületi Központok Tankerületi Tanácsokat hoztak létre. Ezekben a tanácsokban antiszegregációs munkacsoportok létrehozása vált szükségessé. Az Oktatási Hivatal saját programja keretében biztosít ezeknek az intézményeknek olyan módszertani keretrendszert, amely segíti az intézményeket, valamint ehhez komoly erőforrásokat is biztosít. Ezek a szervezetek az iskolai lemorzsolódás csökkentésében komoly szerepet vállalnak. Tájékoztatta a jelenlévőket arról is, hogy a korábbi években zajló helyzetelemzéseken túl az elmúlt két évben történtek olyan kormányzati beavatkozások, melyek nyomán már konkrét intézkedések történtek, és amelyekhez komoly erőforrásokat is tudtak csoportosítani.

Prof. Dr. Báger Gusztáv megköszönte a tartalmas előadást és felkérte az oldalakat, hogy tegyék meg hozzászólásaikat.

Oldalak hozzászólásai:

Egyházi oldal: Az oldal szószólója megköszönte a tartalmas előadást, melyből a diagramokon keresztül érzékelhető volt a téma kiemelkedő társadalmi jelentősége. Elmondta, hogy plébánosként főleg azokkal az emberekkel tart kapcsolatot, akik „lecsúsztak”. Ezeknek az embereknek nagy százalékarányban nincs meg a 8 általános iskolai végzettsége. Ez nagyon komoly akadálya a társadalomba való beilleszkedésüknek, a munkaerőpiacra való belépésüknek. Kérdésként vetette fel, hogy van-e kormányzati törekvés arra, hogy már az általános iskolai lemorzsolódást is megakadályozzák.

Művészeti Oldal: Az oldal szószólója megköszönte az előadást, és felhívta a figyelmet a művészeti nevelés fontosságára. A tudomány kimutatta a művészet pozitív hatását, melynek főként azoknál az embereknél van nagy jelentősége, akiknek nehézséget okoz a lexikális tudás elsajátítása. Ez a terület segítség lehet számukra az életben és a munka világában való helytállásban.

Gazdaság képviselői oldal: Az oldal szószólója megköszönte az előadást, majd megjegyezte, hogy valamennyiünk kötelessége az ezzel való foglalkozás. Sok sikert kíván a további munkához ezen a területen. Az embereknek mind a saját életük alakításában, mind pedig a munkaerőpiacon való elhelyezkedésük során kiemelt jelentőséggel bír az a tudásanyag, amelyet az

oktatásban való részvétel során szereznek meg. Nem tartaná szerencsés dolognak azt, ha természetes lenne az, hogy a 8 általános iskolai végzettséget sem érné el az emberek egy meghatározott hányada. A cél a legmagasabb iskolai végzettség megszerzése, azonban ez nem feltétlen a diplomára való törekvéssel egyezik meg, hiszen magasan kvalifikált szakemberekre is szükség van. Aki a szakmájában magas szinten ér el eredményt, annak az intelligenciája is magasabb, mint annak, aki még a szakmáját sem tudta megfelelően elsajátítani. Kiemelte a területen az állami szerepvállalás jelentőségét.

Civil oldal: Az oldal szószólója megköszönte a tartalmas, dinamikus előadást. A szakképzés perspektívájából szeretné megközelíteni a kérdést. A lemorzsolódás egy komplex folyamat, már az iskolába lépés előtt megkezdődik és a középfokú oktatásban valósul meg, legnagyobb mértékben a szakiskolákban. Ennek okai: a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya, pedagógiai ismeretek hiánya, segítő szakemberek hiánya, a szakképzés alulfinanszírozottsága, a diákok alacsony szövegértési és matematika tudása. Sok a funkcionális analfabéta, akinek szakmai fejlesztése ennek okán nem lehetséges. Cél az általános iskolákban az olvasási készségek fejlesztése. Az általános iskolában megszerezhető alapkészségek hiánya később nem pótolható. Ezt tetézi még a 12 éves korig tartó tankötelezettség. Probléma még az, hogy a szakképzés során a szociális és kulturális helyzetüknél, valamint hozzáállásuknál fogva hátrányos helyzetű diákokat nem foglalkoztatják a vállalkozások, ennek okán családi nyomásra kénytelenek jövedelemszerző tevékenységet folytatni. Hátrány még, hogy nem elég rugalmas a képzési szerkezet, valamint az ösztöndíj rendszer sem. A lemorzsolódás kezelése túlmutat az iskola felelősségén. Hosszú távú javaslatokra és megfelelő finanszírozásra van szükség.

Munkavállalói oldal: Az oldal szószólója megköszönte az előadást. Kocsis Zoltánt idézte, aki azt mondta, hogy az a vágya, hogy minden iskolában legyen egy pianínó. Az NGTT-nek el kell indítania a Társadalmatisítást Segítő Munkacsoport tevékenysége által, hogy ez adományokon keresztül megvalósulhasson 2023-ra, hiszen aki instrumentálisan zenét tanul, az minden más tantárgyat könnyebben tud elsajátítani. Elmondta, hogy 1990-ben 3500 önkormányzatot hoztak létre amerikai nyomásra. Mindegyiknek más volt a gazdasági feltételrendszere, és mindegyik iskolafenntartó volt. Akkor jelezték, hogy ez nagyfokú differenciálódáshoz, esélyegyenlőtlenségekhez fog vezetni, melynek már láthatóak is az eredményei. Problémaként merül fel, hogy a pedagógusok nem támogatják a centralizációt. A polgári engedetlenség kapcsán is teljes szereptévesztésben van a pedagógusok egy része. A jövő nemzedékéért való felelősségen kell lenni a hangsúlynak, azon, hogy a gyermekek megkapják azokat a valódi esélyeket, melyek nélkülözhetetlenek az egészséges fejlődésükhöz.

Tudomány képviselői oldal: Az oldal szószólója megköszönte azt az együttműködést, amelyet az Oktatási Hivatal a felsőoktatási intézményekkel folytat. Elmondta, hogy a tanulók egy része már 14 évesen kikerül a közoktatásból. A többi országhoz képest az 5. helyen állunk, azonban a PISA test vonatkozásában rosszul teljesítünk. Itt a diákok 15%-a nem felel meg az elvárásoknak. Az okokat az általános iskolai oktatás hiányosságaiban látja. Cél tehát az általános iskolai alapképzés javítása, valamint a karriertámogatás, a gyermekek készségeinek felismerésével megmutatni részükre azt az utat, ahol eredményeket érhetnek el. Ebben már van Magyarországon előrelépés. A Kormány elindította a tanítsunk Magyarorszáért programot. Ebben 13 hazai felsőoktatási intézmény hallgatója vesz részt.

Prof. Dr. Báger Gusztáv kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy a programokat azon területekre kellene fókuszálni, ahol nagyobb a lemorzsolódás, így a hatás is jobban érvényesülhetne.

Kormányzati előterjesztő viszontválasza (7 perc)

Elmondta, hogy nehéz vitát objektíven végigvinni az oktatásügyről. Maruzsa államtitkár úr is komoly összefoglalót tartott ez ügyben, a BM nagyon eltökélt abban, hogy ezeken a területeken pozitív változások történjenek. Konkrét javaslatcsomaggal érkezett ez ügyben. (pedagógusok értékelés, pedagógus életpálya, digitalizáció erősítése) Felhívta a figyelmet arra, hogy nemzetközi szinten is érdemes figyelemmel kísérni a mintákat e tekintetben annak ellenére, hogy sok esetben más a háttér, de vannak minták, amelyek követhetőek. Kitért arra, hogy a PISA esetén nagy a különbség a tanulók teljesítményében. Míg a gimnáziumok esetén hozzuk a távol-keleti pontokat, a szakképzés terén a 2-es szintet sem érjük el, a fejlődő országok végén vagyunk. Cél ezeknek a különbségeknek a legyűrése. Az eredmény nem csak a digitalizáció elmaradásán múlik, hiszen már 2009-ben is ezeket az eredményeket produkáltuk. Egyetért azzal, hogy az általános iskolai oktatást kell megerősíteni. (matematikai készségek, természettudományos készségek) Cél a szaktanácsadói rendszer megerősítése. A jól felkészült pedagógusokat azokra a területekre kell összpontosítani, ahol a probléma fennáll.

Dr. Beran Ferenc ismételten hangsúlyozta az oktatás fontosságát, és kérdésként vetette fel, hogy nem lehetne-e az oktatás részére önálló minisztériumot létrehozni. Az oktatástól függ a jövő. Egy önálló minisztérium talán könnyebben szót tudna érteni egy ilyen nehéz helyzetben a pedagógusokkal is.

Urbán Ferenc Ábel válaszul elmondta, hogy ami itt a Tanács előtt elhangzik, azt továbbítani fogja.

Bak Péter elmondta, hogy a kérdésre nagy rálátással bír. A kimutatások általános iskolára vonatkozóan eltérnek attól a szórástól, amit a térképeken látunk. Ennek egyik oka lehet, hogy a családi háttér vizsgálatának és beemelésének a hiánya. A felelősség nem csak az iskolán, hanem a helyi környezeten is nyugszik. Egyházi intézmények lévén a helyi gyülekezetet is be lehetne vonni ezekbe a folyamatokba. Az önkormányzati intézmények ezekkel nem tudnak élni, nincs ráhatásuk. Ezt a példát be kellene emelni a rendszerbe.

Dr. Cser Ágnes kérte az előadót, hogy válaszában térjen ki arra a felvetésére, hogy van-e lehetőség arra, hogy az általa korábban elmondottak szerint a gyermek teljes felmérése megtörténhessen, ugyanis egyedi tervek szükségesek, nem globálisak, mert csak azok vezetnek eredményre.

Urbán Ferenc Ábel elmondta, hogy az ágazatközi együttműködés tekintetében valóban nem reagált az előzőekben. Az EU-s projekteknél már kipróbáltak több ágazati együttműködést, komoly együttműködés alakult ki. A kora gyermekkori intervenciók területén ezt mindenképpen folytatni szeretnék. Leginkább a gyermekvédelem kapcsán történtek lépések, az egészségügyi területen talán még nem. Elengedhetetlen, hogy ezt az ágazatot is előnybe hozzuk a köznevelésben.

Prof. Dr. Báger Gusztáv megköszönte a tartalmas előadást.

3./ Az NGTT 2023. évi munkatervének elfogadása

Bak Péter felvetette, hogy a munkaterv első napirendje helyett, mely „Az országos kulturális-közművelődési intézményrendszer korszerűsége, hatékonysága és fenntarthatósága a Kulturális és Innovációs Minisztérium ágazati stratégiájában” címet viseli, inkább a közoktatás intézményrendszerére kellene fókuszálni.

Dr. Richly Gábor, mint a témajavaslat előterjesztője elmondta, hogy ő is nagyon fontosnak tartja a közoktatást és támogatja, hogy egy plusz téma keretében helyet kapjon a jövő évi munkatervben, azonban jelenleg a közművelődési intézményhálózatot jelentősen befolyásoló változások előtt állunk, a kulturális tárca jelentős változásokat tervez, ezért az erről történő tájékoztatást kiemelkedően fontosnak tartja. A jelenlegi rezi árak és költségvetési helyzet ismeretében a rendszer fenntarthatatlanná válik. Miniszter úr személyes tájékoztatást ígért e tekintetben.

Prof. Dr. Báger Gusztáv egyetért a fentiekkel, és javasolja, hogy az eredeti témajavaslat megtartása mellett emeljük be a jövő évi munkatervbe a közoktatással foglalkozó témát is. Ígéretet tett arra, hogy az oldalelnökökkel való konzultációt követően az ezzel foglalkozó, jelenleg 5. téma az év elején kerül megtárgyalásra. Felhívta az oldalakat, hogy fenti változtatásokkal szavazzanak a jövő évi munkaterv elfogadásáról.

A Tanács a 2023. évi munkatervet fenti változtatásokkal egyhangúlag elfogadta.

4./ NGTT energiaválsággal kapcsolatban állásfoglalásának elfogadása

Prof. Dr. Báger Gusztáv elmondta, hogy az oldalak által beküldött anyagot két részre bontottuk. Úgy gondolja, hogy az anyag jó minőségben elkészült. Az első, rövidebb anyag a Tanács általános véleménye, melyet a lehető legszélesebb körben kívánunk nyilvánosságra hozni. Ennek megszervezésére a Titkárságot kérte fel. A hosszabb anyagot szűkebb állami körben küldenénk meg. Kérdést intézett az oldalakhoz, hogy az állásfoglalás szövegével egyetértenek-e.

Dr. Máhr András Egyetértését fejezte ki az anyag vonatkozásában, azonban figyelemmel arra, hogy az anyag nagy nyilvánosságot kap, kért egy pontosítást a szövegben, a második oldal harmadik bekezdésében. „*az élelmiszerárak növekedésének következményeként csúcsosodott ki*” Következménye, és nem oka az inflációnak.

Prof. Dr. Báger Gusztáv feltette a kérdést, hogy ezzel a változtatással elfogadható-e az állásfoglalás szövege, és kérte a változtatást előterjesztő oldalt, hogy ezt az igényét írásban is küldje meg.

Dr. Cser Ágnes ismételten felvetette a korábbi plenáris ülésen már megfogalmazott javaslatát, miszerint kezdeményezte, hogy az NGTT írásban keresse meg az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot, hogy részletes állásfoglalása megküldésével az EGSZB soron kívül kezdeményezze az EU szankciós politikájának felülvizsgálatát.

Prof. Dr. Báger Gusztáv válaszként elmondta, hogy ez az oldal saját anyagának része, nem pedig az elfogadni kívánt közleményé.

Dr. Cser Ágnes elmondta, hogy ő úgy érzi, hogy annak ellenér, hogy a saját oldala kezdetektől nem támogatta a javaslatát, az elmúlt ülésen az oldalak hallgatólagosan támogatták azt.

Prof. Dr. Báger Gusztáv elmondta, hogy a javaslat megérkezett hozzá és foglalkozott is vele. Készített egy rövidített változatot, ami az oldal anyagába be tud kerülni amennyiben azt az oldal el tudja fogadni. „Az NGTT írásban keresse meg az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot, hogy részletes állásfoglalása megküldésével az EGSZB soron kívül kezdeményezze az EU szankciós politikájának felülvizsgálatát, az annak következményeként előállt tragikus gazdasági recessziót, inflációt, élelmiszer árrobbanást és az európai polgárok életfeltételeinek drasztikus hanyatlását.”

Dr. Cser Ágnes véleménye szerint az oldal támogatottsága nem szükségszerű, külön véleményként fogalmazta meg fentieket.

Prof. Dr. Báger Gusztáv tájékoztatta arról, hogy az oldal hozzájárulása nélkül nem teheti ezt bele az anyagba. A gondolatot jónak ítéli, csak a kérdés azt, hogy felvállalja-e az oldal.

Dr. Zlati Róbert az oldal oldalelnökeként azt nyilatkozta, hogy nem kíván változtatni azon a véleményén, mely szerint az oldal nem támogatja ezt a különvéleményt.

Prof. Dr. Báger Gusztáv elmondta, hogy ebben az esetben nem tudja az anyagba beleilleszteni, azonban, felhívta az oldalakat arra, hogy jelezzék, ha valamely oldal ezt fel tudja vállalni. Jelzés nem lévén összegzésként megállapította, hogy a javaslat élő, az elkövetkező soros elnök figyelmébe ajánlja. Az összefoglaló anyagnak nem képezi részét, de a későbbiekben foglalkozunk vele.

Ezzel minden oldal egyetértett.

Dr. Richly Gábor kitért arra, hogy amikor ennek a szövegnek az elkészítése megkezdődött, akkor felmerült, hogy a Bukaresti Konferencián ezen dokumentum alapján a magyar álláspontot képviselni tudjuk. Erről már lekéstünk, azonban kérdés, hogy hogyan tudjuk ezt az anyagot az országhatáron kívül használni.

Prof. Dr. Báger Gusztáv elmondta, hogy a jövő évi munkaterv 9. témajavaslatánál van erre lehetőség. Azonban ez a javaslat sürgős, mert most van az a gazdasági helyzet, amikor ezt a kérdést fel lehet tenni az EU felé. Javaslattal élt az oldalelnökök felé, hogy készüljön a későbbiekben egy levél az EGSZB felé, ahol megteszik javaslataikat.

Dr. Cser Ágnes ismét felhívta az oldalak figyelmét javaslatának kiemelkedő súlyára.

Prof. Dr. Báger Gusztáv elmondta, hogy ezt a javaslatot elő kell készíteni, át kell gondolni és utána kell elindítani, nem most. Ő személy szerint pozitívan viszonyul hozzá.

Perlusz László javasolta, hogy amennyiben ez az oldal hivatalos állásfoglalása lesz, úgy célszerű lefordítani angol nyelvre és minél szélesebb körben, akár a közösségi médiákon keresztül terjeszteni. Ezzel bekerülne a közbeszédbe.

Prof. Dr. Báger Gusztáv egyetért az angol nyelvre való fordítással. Kérte az oldalakat, a fenti vita lezárásaként szavazzanak arról, hogy elfogadják-e a közlemény szövegét azzal az egy kisebb javítással, melyet fentebb rögzítettünk.

Az oldalak egyhangúlag megszavazták fentiek szerint az állásfoglalás szövegét.

Prof. Dr. Báger Gusztáv kérte az oldalakat a hosszabb anyag tekintetében, hogy a következő hét szerdáig tegyék meg apróbb technikai javításait, amennyiben úgy ítélik meg, hogy

szükséges, és küldjék meg a titkárság részére. Ezt az anyagot egy szűkebb állami vezetői körnek küldjük meg.

A tanács ezt egyhangúlag megszavazta.

5./Egyebek:

Ebben a napirendi pontban Prof. Dr. Báger Gusztáv egy rövid összefoglalót tartott a Belgrádi Konferenciáról, ahol az elmúlt héten vett részt Nemes Johanna kolléganővel. A konferencián az országokban működő NGTT szervezetek tartottak globális szintű előadásokat. Az első napon tudományos konferencia volt, a technikai fejlődés hatásáról tartott Professzor úr előadást, melyet a visszhang alapján igen jónak ítélték meg. Szó volt még a munkaerőpiac és digitalizáció kérdéseiről Európában és Magyarországon. Foglalkoztak meg a határon túli munkaerőmozgás helyzetéről Magyarország és Szerbia között, valamint a törvénytelen migráció elleni magyar küzdelemről. Fontosnak tartotta megemlíteni, hogy három ország, Magyarország, Ausztria és Szerbia aláírt egy megállapodást arról, hogy a migráció elleni határt az magyar-szerb határról leviszik Szerbia és Észak-Macedónia határára.

A második nap a civil szervezetek részéről 18 állam részvételével zajlott. Előadásában arról beszélt, hogy hogyan lehetne a fenntartható fejlődés kommunikációját kibővíteni.

Fontosnak tartja tájékoztatni a Tanácsot arról, hogy szerb oldalról elindult egy kezdeményezés annak érdekében, mely a szerb és a magyar NGTT együttműködését célozza.

Dr. Cser Ágnes gratulált Professzor úrnak a konferencián való fellépéséhez. A fenntartható fejlődés kapcsán tartott előadása kinyitott egy kaput. Ezen az úton véleménye szerint a testületnek tovább kellene haladnia. Tájékoztatta Professzor urat arról, hogy az EGSZB elnöke várja meghívását az NGTT nevében. A bizottságot érdekli, hogy ténylegesen milyenek vagyunk.

Prof. Dr. Báger Gusztáv kérésre felolvasta az NGTT Társadalmasítást Segítő Munkacsoport tagjainak névsorát. Megjegyezte, hogy a mai ülésen sok minden hangzott el, ami a munkacsoport tevékenységét érinti, így több ízben is hasznos volt az ülés.

Dr. Zs. Szóke Zoltán a Tanács nevében megköszönte Professzor úr soros elnöki munkáját, amely ebben a fél évben nagyobb terhet rótt rá a megszokottnál, és amelyet magas színvonalon látott el. Mindenkinek Boldog Új Évet kívánt.

Dr. Kecskés Péter a Helyettes Államtitkárság nevében kívánt szintén Áldott Ünnepeket.

Prof. Dr. Báger Gusztáv csatlakozott ehhez, majd az ülést berekesztette.